

3ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ

Επιμορφωτικό Σεμινάριο για τις αλλαγές στη διδασκαλία και αξιολόγηση
του μαθήματος «Νεοελληνική Γλώσσα & Λογοτεχνία Γ' ΓΕΛ»

ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΓΙΑΝΝΗΣ Ι. ΠΑΣΣΑΣ

Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου

Σχεδιασμός Διδακτικής Ενότητας

01

Οργάνωση
περιεχομένου

Επιλογή θεματικής ενότητας
Επιλογή κειμένων
Καθορισμός διαδικασιών

02

Διδακτική
Πορεία

Διαθέσιμα σχέδια
Σχεδιασμός
Το ανασχεδιασμένο

03

Αξιολόγηση

βελτίωση κειμένου
παρουσίαση
αναστοχασμός

Οργάνωση Περιεχομένου

δραστηριότητες ανάγνωσης κειμένων

01

Οργάνωση
Περιεχομένου

επιλογή θεματικών ενοτήτων

επιλογή
κειμένων

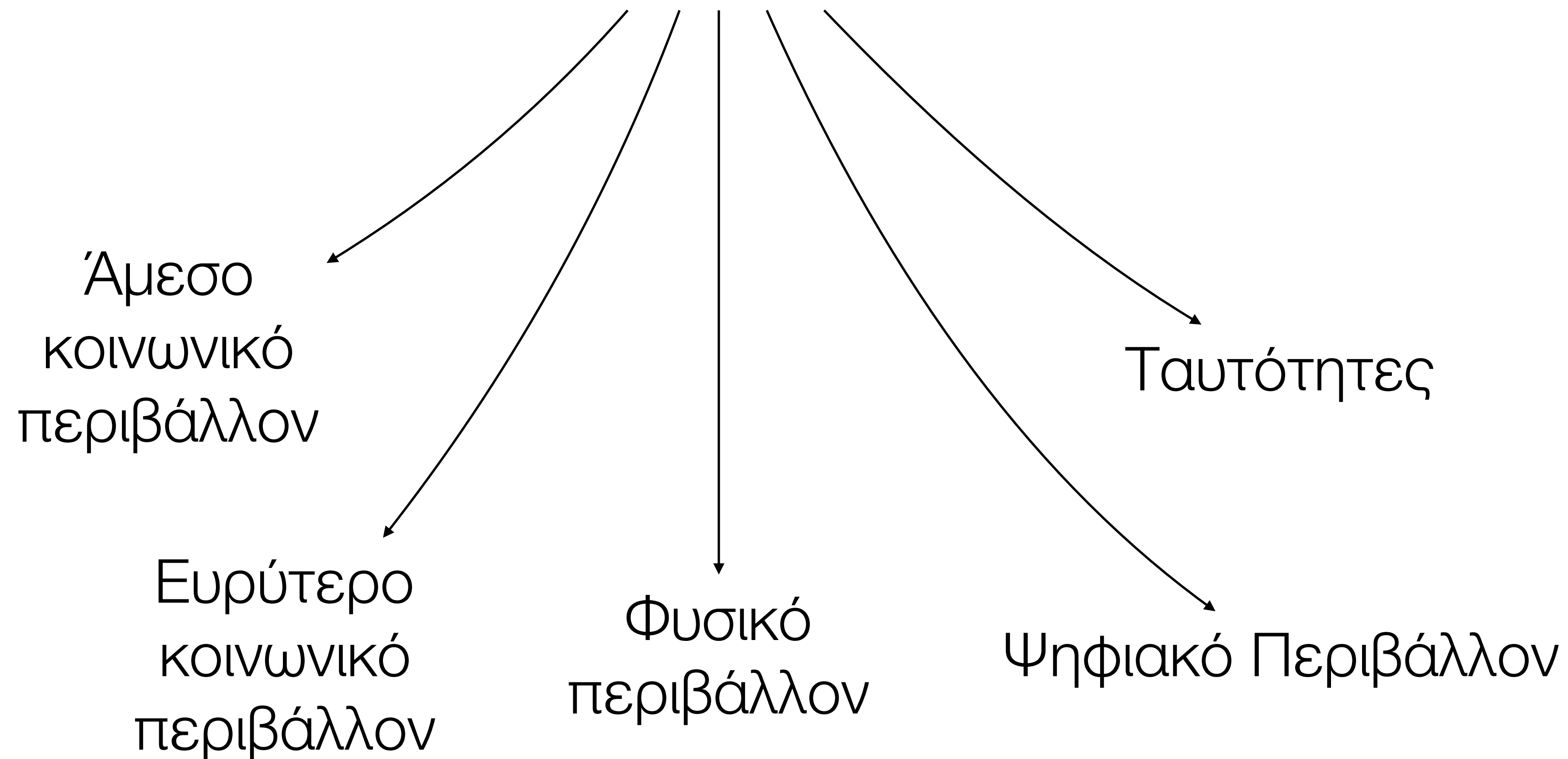
καθορισμός
διαδικασιών

01

Οργάνωση
Περιεχομένου

Θεματικοί άξονες

Επιλογή Θεματικών Ενοτήτων

01

Οργάνωση
Περιεχομένου

ελεύθερη επιλογή από τον εκπαιδευτικό
ή και σε συνεργασία με τους μαθητές

στόχος = κριτικός προβληματισμός #
κατάκτηση τυποποιημένων γνώσεων

κριτήριο = ενδιαφέροντα &
προβληματισμός μαθητών

Παράδειγμα

01

Οργάνωση
Περιεχομένου

1. Η σύγχρονη εκπαίδευση (άμεσο κοινωνικό περιβάλλον)
2. Ανοιχτό και διαπολιτισμικό σχολείο (άμεσο κοινωνικό περιβάλλον)
3. Καταναλωτισμός & Διαφήμιση (ψηφιακό περιβάλλον - ταυτότητες)
4. Οικολογία (φυσικό περιβάλλον)
5. Τουρισμός (ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον - φυσικό περιβάλλον)
6. Επιστήμη & Τεχνολογία (ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον - ψηφιακό περιβάλλον)
7. Δημοκρατία & Ολοκληρωτισμός (ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον)
8. Ελευθερία & Ανθρώπινα δικαιώματα (ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον - ταυτότητες)
9. Πρόσωπο & Προσωπείο (ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον - ταυτότητες)
10. Παράδοση & Ιστορία (ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον - ταυτότητες)
11. Ελλάδα & Ευρώπη (ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον - ταυτότητες)
12. Βία (άμεσο & ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον)

Παράδειγμα

01

Οργάνωση
Περιεχομένου

ΤΑΞΗ: Γ' Λυκείου

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ: Άμεσο κοινωνικό περιβάλλον

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Η σύγχρονη εκπαίδευση

ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: 12 Διδακτικές ώρες

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: Γιάννης Ι. Πασσάς, MEd

Επιλογή Κειμένων

01

Οργάνωση
Περιεχομένου

κείμενο = πόρος παραγωγής και διαπραγμάτευσης
νοήματος σε συγκεκριμένο συγκεκριμένο

διαφορετικά
κειμενικά είδη

νοηματική
πληρότητα

στοχαστικά

Παράδειγμα

01

Οργάνωση
Περιεχομένου

ΚΕΙΜΕΝΑ

Alberta Regional Consortia (2016.) *Students Learning Through Competencies*. Ανακτήθηκε στις 30 Μαΐου 2019 από <https://arpcresources.ca/wp-content/uploads/2017/09/competencies-english-11x17.pdf>

Γιαλκέτσης, Θ. (2013, 20 Οκτωβρίου). Εκπαίδευση για τη δημοκρατία. *Εφημερίδα των Συντακτών*. Ανακτήθηκε στις 08-04-2018 από <http://archive.efsyn.gr/?p=135437>

Κεραμέως, Ν. (2019, 29 Αυγούστου). *Συνέντευξη στο esos*. Ανακτήθηκε από <https://www.esos.gr/arthra/63914/yp-paideias-sto-esos-mini-synenteychi-oi-protoshediasmoi-gia-tis-treis-vathmides-tis>

Παναγιωτόπουλος, Ι.Μ. (1966). Οι ρυθμοί της ιστορίας. Στο *Ο σύγχρονος άνθρωπος* (σσ. 163-178). Αθήνα: Οι Εκδόσεις των Φίλων.

Καθορισμός Διαδικασιών

ελεύθερη επιλογή από τους εκπαιδευτικούς

01

Οργάνωση
Περιεχομένου

< 10 >

ΣΤΟΧΟΙ

ανάπτυξη δεξιοτήτων
γλωσσικής επικοινωνίας

κριτικός / αναστοχαστικός
γραμματισμός

≠

απομνημόνευση γνώσεων
για τον κόσμο και τη γλώσσα

Παράδειγμα

01

Οργάνωση Περιεχομένου

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- (γνώσεις για τον κόσμο) Να κατανοήσουν οι μαθητές πως:
 - η εκπαίδευση, ως κοινωνικός θεσμός, προσαρμόζεται στις συνθήκες του κοινωνικο-πολιτισμικού πλαισίου,
 - το ελληνικό σχολείο καλείται να αναπτύξει σύνθετες γνώσεις, δεξιότητες και αξίες στους μαθητές του,
 - η αντιπαράθεση για τον προσανατολισμό της εκπαίδευσης αντικατοπτρίζει τις αντιλήψεις μιας κοινωνίας για το μέλλον του κόσμου.
- (γνώσεις για τη γλώσσα): Να κατανοήσουν οι μαθητές:
 - τους τρόπους που επιστρατεύει ένας συγγραφέας / ομιλητής, για πείσει για την ορθότητα των απόψεών του,
 - τους τρόπους αξιολόγησης των επιχειρημάτων που χρησιμοποιούνται σε ένα κείμενο,
 - τη χρήση των ερωτήσεων, των συντάξεων, των ρηματικών προσώπων, της ονοματοποίησης και των τροπικοτήτων στον λόγο της πειθούς,
 - την οργάνωση του κειμενικού είδους των οδηγιών και της επιχειρηματολογίας,
 - τον τρόπο ανάγνωσης ενός οπτικού κειμένου,
 - τη διάκριση λόγιου και λαϊκού λεξιλογίου.

02

Διδακτική
Πορεία

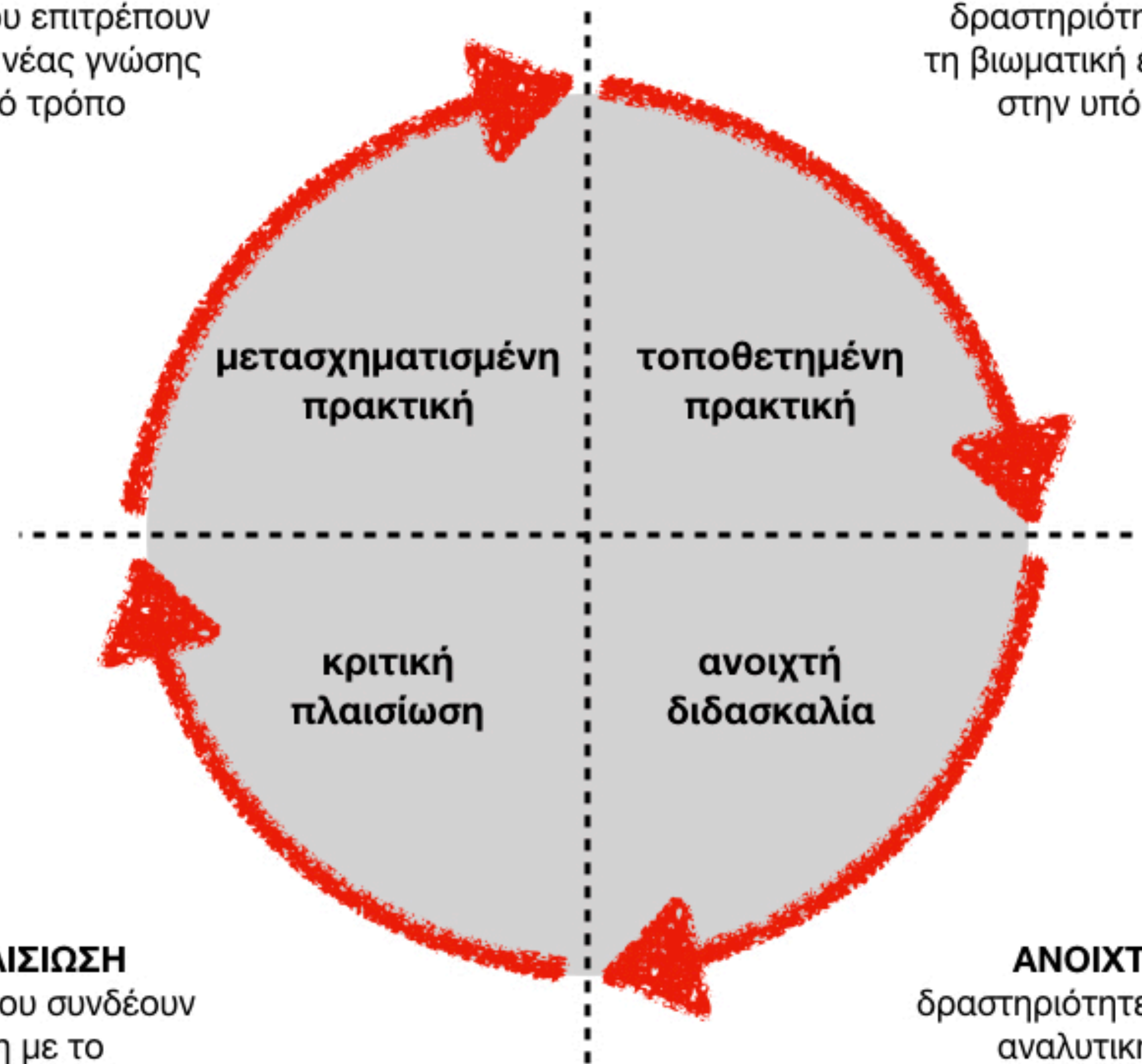
< 12 >

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

δραστηριότητες που επιτρέπουν την εφαρμογή της νέας γνώσης με δημιουργικό τρόπο

ΤΟΠΟΘΕΤΗΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

δραστηριότητες που επιτρέπουν τη βιωματική εμπλοκή των μαθητών στην υπό εξέταση ενότητα

ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΛΑΙΣΙΩΣΗ

δραστηριότητες που συνδέουν τη νέα γνώση με το κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο

ΑΝΟΙΧΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

δραστηριότητες που στοχεύουν στην αναλυτική παρουσίαση και μοντελοποίηση της νέας γνώσης

Παιδαγωγική των πολυγραμματισμών

Διδακτική πορεία - Το Σχέδιο

02

Διδακτική
Πορεία

< 13 >

ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΧΕΔΙΑ (ΠΡΟ-ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ)

διερεύνηση του θέματος & επεξεργασία κειμένων

Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ (ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ)

σχεδιασμός & σύνθεση κειμένου

ΤΟ ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΟ (ΜΕΤΑ-ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ)

βελτίωση, επαναγραφή & αναστοχασμός

02

Διδακτική
Πορεία

< 14 >

Διαθέσιμα Σχέδια (6 ώρες)

διερεύνηση του θέματος
(τοποθετημένη πρακτική)

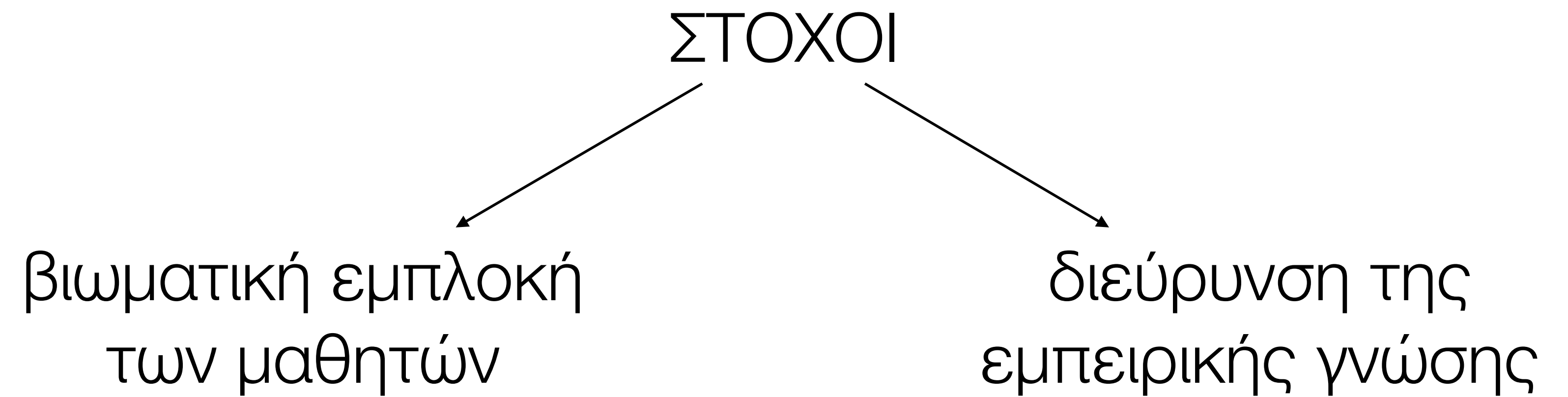
επεξεργασία κειμένων
(ανοιχτή διδασκαλία &
κριτική πλαισίωση)

Διερεύνηση του θέματος

02

Διδακτική
Πορεία

< 15 >

Παράδειγμα

02

Διδακτική Πορεία

1ο ΚΕΙΜΕΝΟ [Το νέο σχολείο]

Δημοσιογράφος: Πώς, με ποιο τρόπο, μέθοδο, πρόγραμμα, κυρία υπουργέ, θα επιχειρηθεί η συνολική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος;

Νίκη Κεραμέως: Μελετούμε ένα νέο συνεκτικό πρόγραμμα σπουδών από το Δημοτικό έως το Λύκειο. Το πρόγραμμα σπουδών εμπλουτίζεται με νέες εκπαιδευτικές θεματικές, όπως εθελοντισμός, επιχειρηματικότητα, σεβασμός στον άλλο, προφύλαξη από φυσικές καταστροφές, διατροφή και υγιεινή. Επαναφέρουμε και ενισχύουμε τον θεσμό των πρότυπων και πειραματικών σχολείων. Καθιερώνουμε τον σχολικό επαγγελματικό προσανατολισμό από το Γυμνάσιο, ώστε να αναδεικνύονται οι κλίσεις και οι δεξιότητες όλων των μαθητών. Ενισχύουμε τον αυτόνομο παιδαγωγικό ρόλο του Λυκείου, με στοχευμένες παρεμβάσεις αναφορικά με το Εθνικό Απολυτήριο και τις προαγωγικές εξετάσεις από τάξη σε τάξη. Ενισχύουμε, την εκμάθηση ξένων γλωσσών και γνώσεων πληροφορικής. Δίνουμε έμφαση στην καλλιέργεια ήπιων δεξιοτήτων (soft skills), όπως π.χ. η κριτική και συνθετική σκέψη και η ομαδική δουλειά, όπως και στην καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων (digital skills), π.χ. ψηφιακή χρήση, ψηφιακή επικοινωνία, ψηφιακά δικαιώματα κ.ά.

Κεραμέως (2019)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

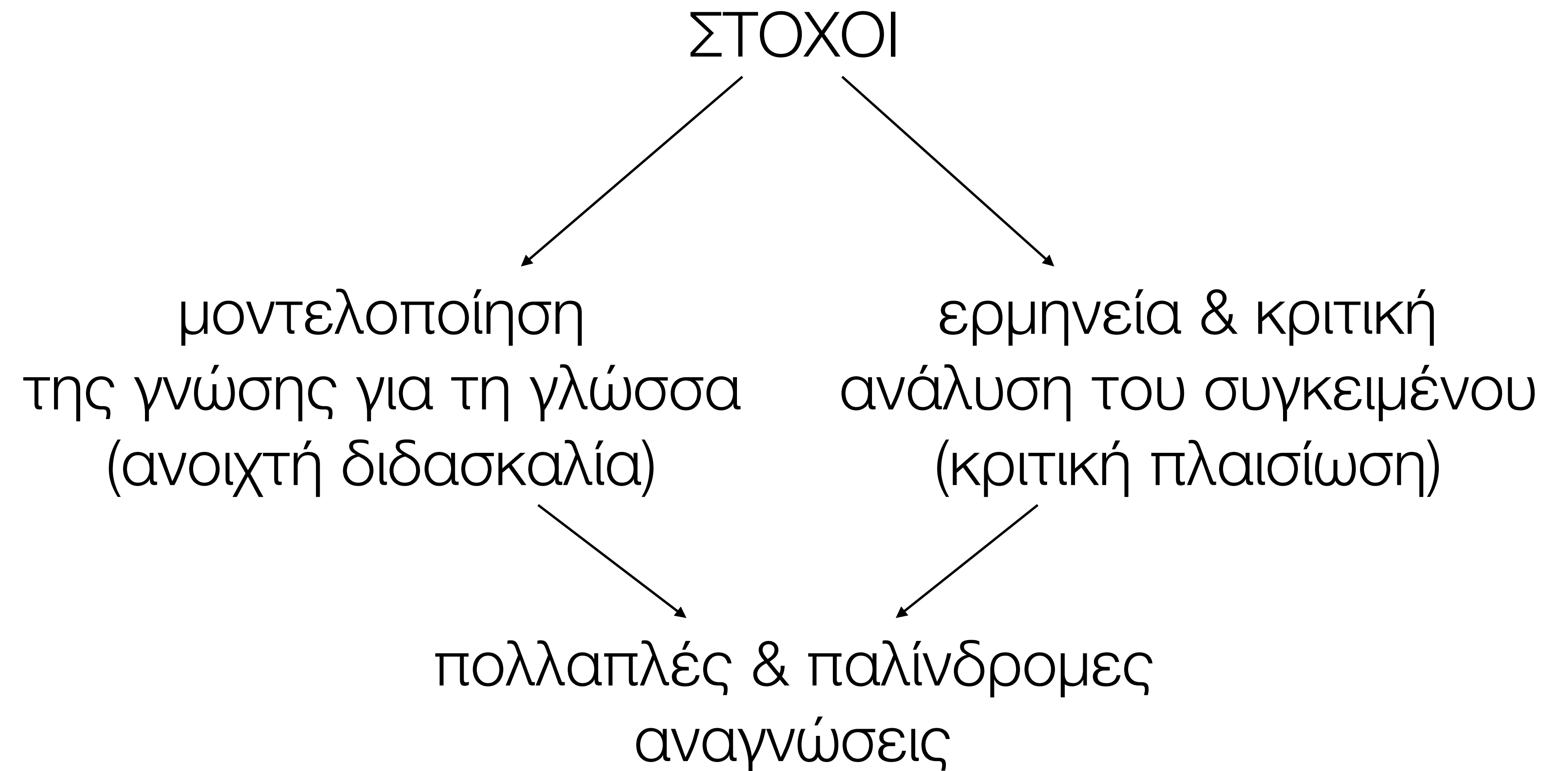
1. Τι είδους είναι, κατά τη γνώμη σας, το κείμενο αυτό;
2. Ποιο είναι το θέμα του;
3. Ποιες είναι οι προσωπικές σας εκτιμήσεις σχετικά με όσα αναφέρονται σε αυτό;

Επεξεργασία κειμένων

02

Διδακτική
Πορεία

< 17 >

Επεξεργασία κειμένων

02

Διδακτική
Πορεία

< 18 >

έναρξη από κειμενικά είδη
που αναπαριστούν τις εμπειρίες
των μαθητών

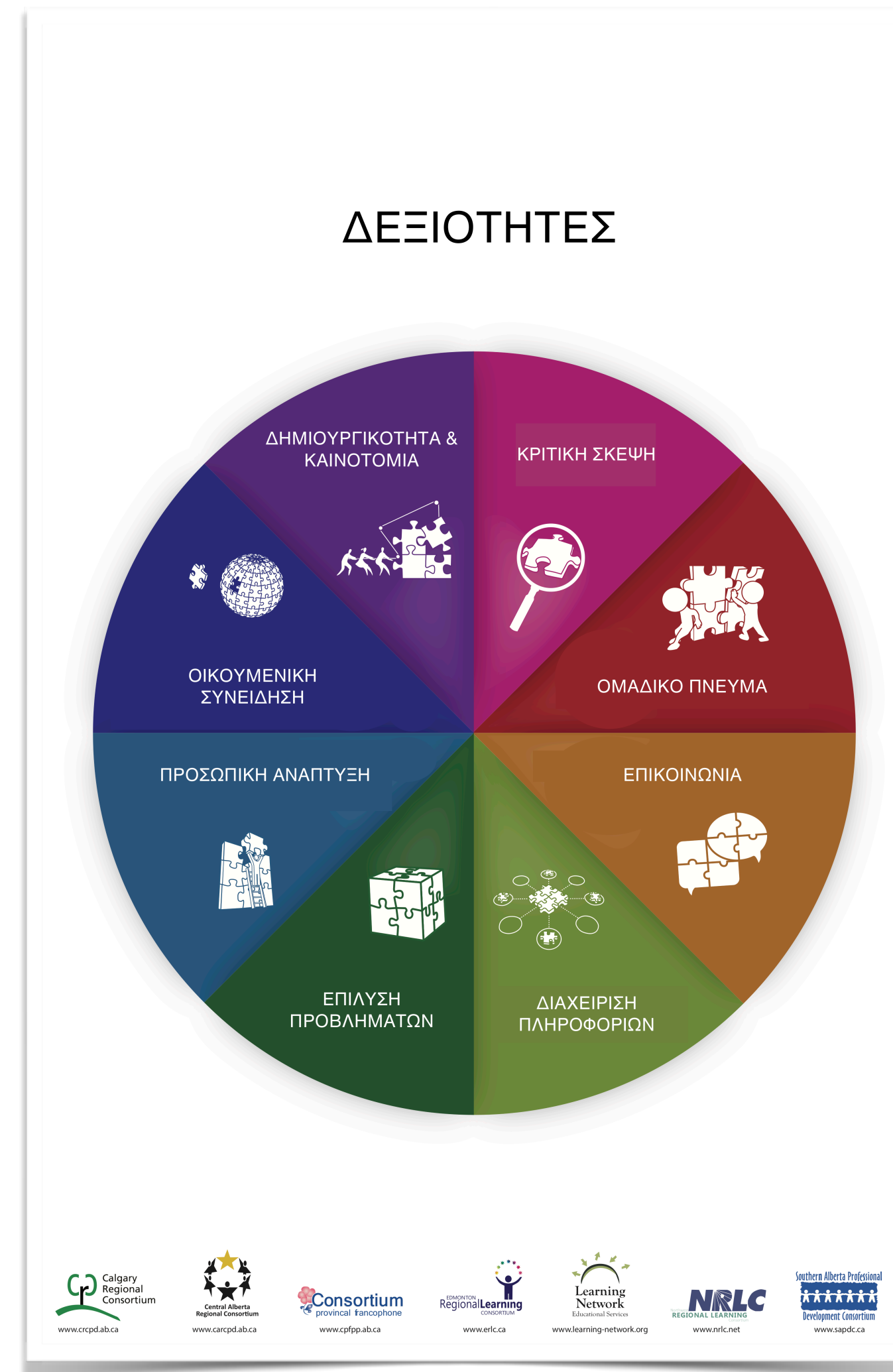
πέραςμα από το οικείο στο ανοικείο

Παράδειγμα

02

Διδακτική
Πορεία

< 19 >

Επεξεργασία κειμένων

ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

προαναγνωστικό στάδιο
(ανάκληση εμπειριών & διατύπωση υποθέσεων)

αναγνωστικό στάδιο

μεταναγνωστικό στάδιο
(συνολική θεώρηση του κειμένου)

02

Διδακτική
Πορεία

< 20 >

Παράδειγμα

Προαναγνωστικό Στάδιο

ΚΕΙΜΕΝΟ 4

Εκπαίδευση για τη δημοκρατία

02

Διδακτική
Πορεία

< 21 >

MARTHA C. NUSSBAUM

«Όχι για το κέρδος»

Μετάφραση: Γιώργος Χρηστίδης. Πρό-
λογος και επιμέλεια: Χρήστος Ν. Τσιρ-
νης

Κριτική, 2013, σελ. 271

Επεξεργασία κειμένων

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

τοποθέτηση του κειμένου
στο συγκεκριμένο

διερεύνηση της επικοινωνιακής περιστασης
(πεδίο - συνομιλιακοί ρόλοι - τρόπος)

μελέτη πηγών διασφάλισης συνοχής
& λεξικογραμματικών στοιχείων

02

Διδακτική
Πορεία

< 22 >

Παράδειγμα

Συγκείμενο & Επικοινωνιακή Περίσταση

02

Διδακτική
Πορεία

< 23 >

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

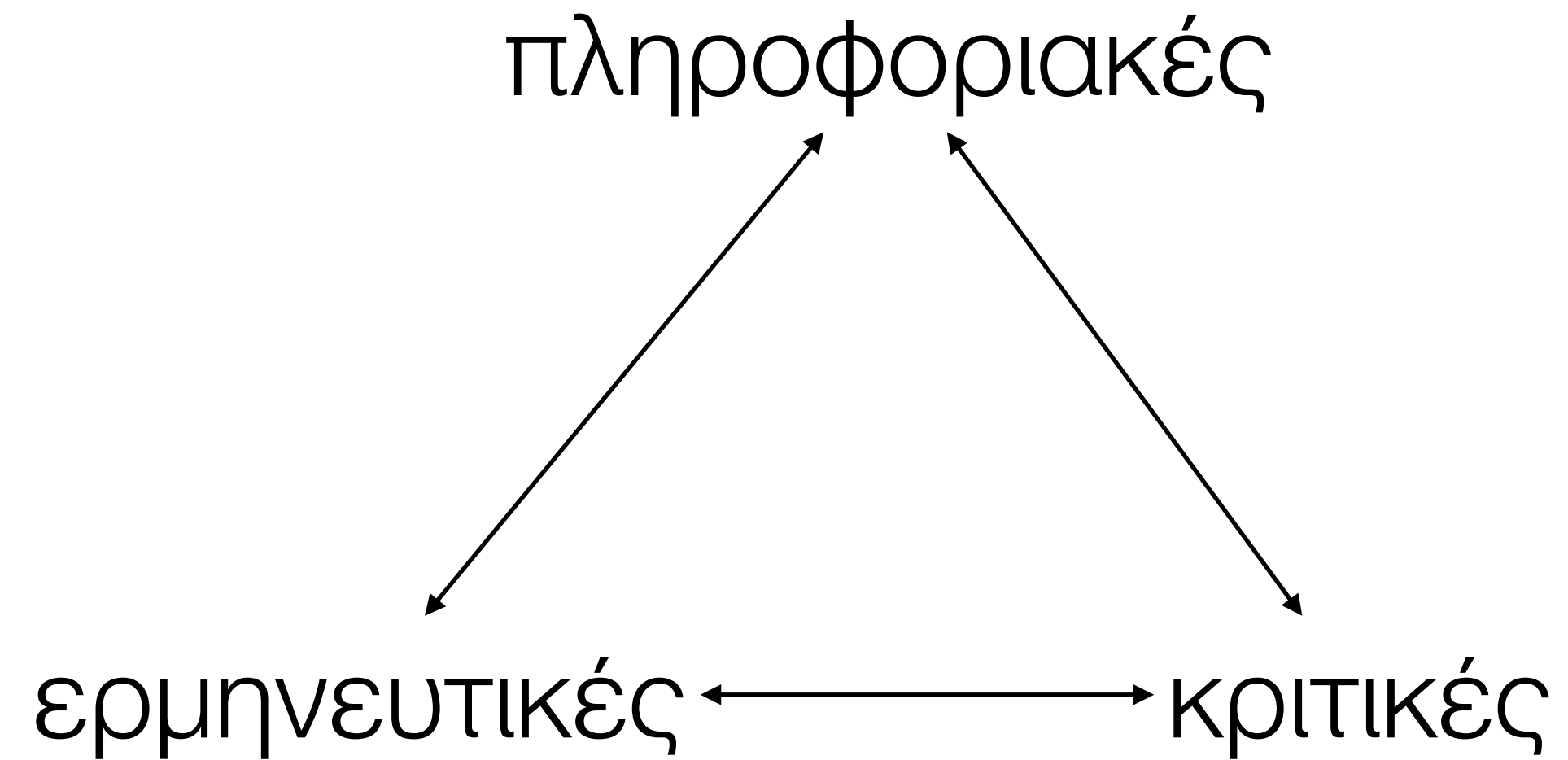
1. Τι είδους είναι το κείμενο αυτό; Από ποιον δημιουργήθηκε, σε ποιον απευθύνεται και με ποιον σκοπό;
2. Να ορίσετε σύντομα τις έννοιες που περιέχονται στο κείμενο, λαμβάνοντας υπόψη σας και τα σχέδια που τις συνοδεύουν.
3. Για ποιον λόγο, κατά τη γνώμη σας, επελέγη ο συγκεκριμένος τρόπος παρουσίασης των δεξιοτήτων;

Αναγνωστικές δραστηριότητες

02

Διδακτική
Πορεία

< 24 >

Παράδειγμα

Πληροφοριακές Δραστηριότητες

2. Στην τελευταία παράγραφο («Αλλά πάνω απ' όλα ... τον μέλλοντα άνθρωπο») του κειμένου ο συγγραφέας αναφέρεται στη σημαντικότερη αρετή που πρέπει να διαθέτει ο σύγχρονος άνθρωπος; Να παρουσιάσετε συνοπτικά (60 έως 80 λέξεις) τις απόψεις του, χωρίς να προσθέσετε δικά σας σχόλια.
8. Ποιος είναι ο ισχυρισμός τον οποίο επιχειρεί να αποδείξει ο συγγραφέας στη β' παράγραφο («Πρέπει να τους μάθουμε ... καινούργιος τύπος ανθρώπου») του κειμένου; Ποιον τρόπο πειθούς επιστρατεύει για να επιτύχει τον στόχο του;

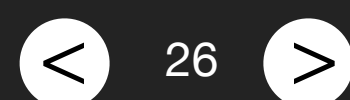
02

Διδακτική
Πορεία

< 25 >

02

Διδακτική Πορεία

Παράδειγμα Ανοιχτής Διδασκαλίας

Η ρητορική της επιχειρηματολογίας

Σύμφωνα με τη Ρητορική του Αριστοτέλη, από τη στιγμή που κάθε μορφής επικοινωνία περιέχει τρεις κύριους παράγοντες (πομπός - δέκτης - μήνυμα), τότε οι τρόποι πειθούς δεν μπορεί παρά να αναφέρονται:

- στο ήθος του πομπού

Η πειθώ επιτυγχάνεται μέσω της επίκλησης στο ήθος του πομπού, όταν ο λόγος συγκροτείται, με σκοπό να καταστήσει τον ομιλητή/συγγραφέα αξιόπιστο στα μάτια του ακροατή/αναγνώστη: σώφρονα (γνώστη του θέματος, λογικό, αντικειμενικό κ.λπ.), ηθικό χαρακτήρα και καλοπροαίρετο (σκέφτεται το καλό του δέκτη). Για τον ίδιο σκοπό επικαλείται κάποια αυθεντία (*επίκληση στην αυθεντία*) ή ανασκευάζει τα επιχειρήματα του αντιπάλου κάνοντας προσωπική επίθεση εναντίον του (*επίθεση στο ήθος του αντιπάλου*).

- στη συναισθηματική κατάσταση του δέκτη (πάθος)

Η επιτυχία της προσπάθειας επηρεασμού του δέκτη εξαρτάται και από τη συναισθηματική διάθεση του ακροατηρίου. Διότι οι άνθρωποι δεν κρίνουν με τον ίδιο τρόπο, όταν χαίρονται και θρηνούν, ή όταν είναι φιλικοί ή εχθρικοί. Γι' αυτό ο ομιλητής/συγγραφέας οφείλει να γνωρίζει τα συναισθήματα του κοινού (ακροατών/αναγνωστών) στο οποίο απευθύνεται, αλλά και τα κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του, τα διανοητικά (γνώσεις, εμπειρίες, ενδιαφέροντα), τα βουλητικά (ανάγκες, προσδοκίες, επιδιώξεις) και υπαρξιακά (στάσεις, συμπεριφορές, νοοτροπίες).

- στο επιχείρημα καθαυτό (λόγος)

Ο λόγος της πειθούς επικαλείται τέλος την κοινή λογική με τη μορφή επιχειρημάτων. Υπάρχουν δύο τύποι: οι επαγωγές και οι παραγωγές. Στην επαγωγή χρησιμοποιούνται δεδομένα, η αλήθεια των οποίων μπορεί να ελεγχθεί εμπειρικά (π.χ. παραδείγματα), για να στηριχθεί μία γενίκευση, ενώ στην παραγωγή γενικές αρχές, αξιώματα κ.λπ. οδηγούν στην απόδειξη της υπεροχής ενός αξιολογικού ισχυρισμού. (βλ. Έκφραση - Έκθεση Γ' Λυκείου, Τεύχος Γ', σσ. 7-98).

Παράδειγμα

Ερμηνευτικές Δραστηριότητες

3. Για ποιον λόγο, κατά τη γνώμη σας, ο συντάκτης του κειμένου αναφέρει τις εκπαιδευτικές αντιλήψεις του πρώην Προέδρου των ΗΠΑ, Μπάρακ Ομπάμα;
5. Ποιο είναι το ρηματικό πρόσωπο που κυριαρχεί στο κείμενο; Να ερμηνεύσετε την επιλογή του συγγραφέα, λαμβάνοντας υπόψη το ακροατήριο στο οποίο απευθύνεται και τον σκοπό για τον οποίο έγραψε το κείμενο.

02

Διδακτική
Πορεία

< 27 >

Παράδειγμα

Κριτικές Δραστηριότητες

9. Ποιος είναι ο ισχυρισμός τον οποίο επιχειρεί να αποδείξει ο συγγραφέας στη 2η παράγραφο («Πρέπει να τους μάθουμε ... καινούργιος τύπος ανθρώπου») του κειμένου; Να αξιολογήσετε το επιχείρημα που ακολουθεί, λαμβάνοντας υπόψη το είδος του (παραγωγικό - επαγωγικό).
4. Παρατηρήστε τον τίτλο του κειμένου. Πόσο αποτελεσματικό τον κρίνετε με κριτήρια την πληροφορικότητα (παρουσίαση της επιχειρηματολογίας του κειμένου που θα ακολουθήσει) και την ενίσχυση του ενδιαφέροντος του αναγνώστη να το διαβάσει; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
10. Το «Κείμενο 2» σχεδιάστηκε το 2016, ενώ το «Κείμενο 3» του 1966. Ποιες ομοιότητες και διαφορές παρατηρείτε στις δεξιότητες που περιλαμβάνουν; Που οφείλονται, κατά τη γνώμη σας, οι διαφοροποιήσεις;

02

Διδακτική
Πορεία

< 28 >

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ (2 ώρες)

(για την παραγωγή λόγου)

καθορισμός επικοινωνιακής περιστάσης
κειμενικό είδος - θέμα - συνομιλιακοί ρόλοι - κειμενικός τύπος

παραγωγή ιδεών
καταιγισμός ιδεών

οργάνωση ιδεών
(στη βάση της επικοινωνιακής περιστάσης)

σύνθεση κειμένου
πρώτη γραφή

02

Διδακτική
Πορεία

< 29 >

Παράδειγμα

02

Διδακτική
Πορεία

< 30 >

2. Θέμα: Αξιοποιώντας τις πληροφορίες των κειμένων που διαβάσατε να καταγράψετε τα τρία σημαντικότερα, κατά τη γνώμη σας, εφόδια που πρέπει να διαθέτει ένας νέος στον σύγχρονο κόσμο, καταθέτοντας ταυτόχρονα προτάσεις για την παροχή τους από το ελληνικό σχολείο. Κειμενικό είδος: επιχειρηματολογία / οδηγίες. Πομπός: μαθητής. Δέκτης: υπουργός Παιδείας. Κειμενικός τύπος: επιλέξτε ελεύθερα. Έκταση: 350 έως 400 λέξεις.

02

Διδακτική
Πορεία

< 31 >

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ (2 ώρες)

(για την συνοπτική απόδοση κειμένου)

επεξεργασία κειμένου
εντοπισμός θεματικών / νοηματικού κέντρου

απλή πύκνωση
σημειώσεις

πληροφοριακή περίληψη
επικοινωνιακή περίσταση / μεταδιατυπώσεις

Παράδειγμα

02

Διδακτική
Πορεία

< 32 >

1. Με ένα σύντομο σημείωμά σας να παρουσιάσετε συνοπτικά (60 έως 80 λέξεις) και χωρίς δικά σας σχόλια τις απόψεις της Μάρθα Νούσμπουμ για τις επιδιώξεις της ανθρωπιστικής εκπαίδευσης.

ΤΟ ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΟ (2 ΩΡΕΣ)

02

Διδακτική
Πορεία

< 33 >

βελτίωση του κειμένου
εντοπισμός & διόρθωση σφαλμάτων

επαναγραφή
(εστίαση στην παρουσίαση)

αναστοχασμός
(αξιολόγηση κειμένου & στρατηγικών)

03

Αξιολόγηση

< 34 >

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

γραφή διαγωνίσματος
(4 ώρες)

διόρθωση διαγωνίσματος
(2 ώρες)

03

Αξιολόγηση

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Το πρώτο θέμα σχετίζεται με τα μη λογοτεχνικά κείμενα και αφορά στη συνοπτική νοηματική απόδοση από τους μαθητές και τις μαθήτριες μέρους ενός κειμένου ή τη συνοπτική απόδοση των απόψεων που διατυπώνονται σε ένα κείμενο για κάποιο ζήτημα.

Το πρώτο θέμα βαθμολογείται με 15 μονάδες.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

03

Αξιολόγηση

Το δεύτερο θέμα σχετίζεται με τα μη λογοτεχνικά κείμενα και αναλύεται σε τρία ερωτήματα, διαφορετικά μεταξύ τους, με δυνατότητα κάποιο/κάποια από αυτά να είναι κλειστού τύπου και με ενδεχόμενη αιτιολόγηση της απάντησης. Ένα από αυτά μπορεί να διαιρείται σε δύο υποερωτήματα.

Τα ερωτήματα σχετίζονται με:

α) την αξιοποίηση του πλαισίου των κειμένων (κοινωνικού, ιστορικού, πολιτιστικού, του χώρου και του χρόνου) με σκοπό την κατανόηση των λόγων και των ενεργειών των υποκειμένων (ατομικών και συλλογικών) που αναφέρονται στα κείμενα, και των σχέσεων μεταξύ τους,

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

03

Αξιολόγηση

< 37 >

β) τον εντοπισμό και την ερμηνευτική προσέγγιση σκοπών, στάσεων, βασικών θέσεων και προθέσεων του συντάκτη / συντακτών των κειμένων, καθώς και την τεκμηρίωση της βασικής ιδέας του κειμένου,

γ) την αξιολόγηση της συνάφειας ιδεών, επιχειρημάτων, τίτλων, υπότιτλων, εικόνων κ.ά. με μια θέση, άποψη ή ζήτημα που θέτει το κείμενο και της αποδεικτικής τους αξίας,

δ) τον εντοπισμό και τη συσχέτιση συγκεκριμένων κειμενικών δεικτών που οργανώνουν το κείμενο ως σημασιοδοτημένη κατασκευή -δηλαδή, οι μαθητές/τριες να εντοπίζουν μέσα στο κείμενο δείκτες (π.χ. λεξιλόγιο, ρηματικά πρόσωπα, στίξη, εκφραστικά μέσα, τρόπους σύνταξης, κ.ά.) και να αναγνωρίζουν τη λειτουργία τους στο κείμενο,

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

03

Αξιολόγηση

< 38 >

ε) την αναγνώριση και την ερμηνευτική προσέγγιση του τρόπου σύνδεσης και οργάνωσης ιδεών, προτάσεων, παραγράφων ή διαφόρων σημειωτικών τρόπων σε ένα κείμενο, αφού λάβουν οι μαθητές και οι μαθήτριες υπόψη το επικοινωνιακό πλαίσιο και τα κοινωνικά συμφραζόμενα,

στ) τη σύγκριση των μη λογοτεχνικών κειμένων ως προς τις θέσεις, τον τρόπο πραγμάτευσης του θέματος, την πειστικότητα, την αποτελεσματική μετάδοση του νοήματος κ.α.

Το δεύτερο θέμα βαθμολογείται με 40 μονάδες, που επιμερίζονται σε κάθε ερώτημα ανάλογα με τη βαρύτητα τους (15+15+10). Τα υποερωτήματα, επίσης, βαθμολογούνται ανάλογα με τη βαρύτητά τους.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

03

Αξιολόγηση

< 39 >

Το τρίτο θέμα σχετίζεται με το λογοτεχνικό κείμενο και αφορά στην παραγωγή ερμηνευτικού σχολίου, με το οποίο επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες, αφενός να αναπτύσσουν κρίσιμα θέματα/ερωτήματα που πραγματεύεται το λογοτεχνικό κείμενο, αξιοποιώντας συνδυαστικά κειμενικούς δείκτες ή και στοιχεία συγκειμένου, αφετέρου να τοποθετούνται/ανταποκρίνονται στα θέματα/ερωτήματα αυτά, τεκμηριώνοντας τις προσωπικές τους θέσεις. Η προβλεπόμενη έκταση της απάντησης μπορεί να κυμαίνεται από 100 έως 200 λέξεις.

Το τρίτο θέμα βαθμολογείται με 15 μονάδες.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

03

Αξιολόγηση

< 40 >

Το τέταρτο θέμα σχετίζεται με τα μη λογοτεχνικά κείμενα και αφορά στη γραπτή παραγωγή κριτικού λόγου, 300 έως 400 λέξεις (ανάλογα με τη βαρύτητα του θέματος), το οποίο ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο (σκοπό, πομπό, αποδέκτες, κειμενικό είδος) και ζητεί από τους μαθητές/τριες την ανάπτυξη τεκμηριωμένης προσωπικής γνώμης, τη συμφωνία ή τη διαφωνία τους με προβλήματα, θέσεις, στάσεις, στερεότυπα, προκαταλήψεις κ.ά. που θέτει το κείμενο/θέτουν τα κείμενα αναφοράς.

Το τέταρτο θέμα βαθμολογείται με 30 μονάδες.»

03

Αξιολόγηση

Παράδειγμα

ΚΕΙΜΕΝΑ

- F. Savater, *Η αξία του εκπαιδεύειν* (Φάκελος Υλικού Νεοελληνικής Γλώσσας Γ' Γενικού Λυκείου, σσ. 34-35)
- Μάριος Χάκκας, *Η σύσκεψη* (Φάκελος Υλικού Λογοτεχνίας Γ' Γενικού Λυκείου, σσ. 11-12)

03

Αξιολόγηση

< 42 >

Παράδειγμα

ΘΕΜΑ Α. (μονάδες 15)

Με ένα σύντομο σημείωμά σας (60 έως 80 λέξεις) να παρουσιάσετε χωρίς δικά σας σχόλια το περιεχόμενο της 3ης και 4ης παραγράφου («Κατά τη γνώμη μου ... χαρά στα πράγματα με την καρδιά μας») του κειμένου του F. Savater.

ΘΕΜΑ Β1. (μονάδες 15)

Να επιβεβαιώσετε ή να απορρίψετε -σύμφωνα με το κείμενο του F. Savater- το περιεχόμενο των προτάσεων που ακολουθούν, σημειώνοντας δίπλα στον αριθμό καθεμιάς τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος» αντίστοιχα. Να δικαιολογήσετε σύντομα τις απαντήσεις σας (2 έως 3 γραμμές), κάνοντας και παραπομπές στο κείμενο.

1. Η δημοκρατική εκπαίδευση θα περιορίσει το ενδιαφέρον των ανθρώπων για την οικονομία.
2. Ο συγγραφέας θεωρεί υπεύθυνη την πολιτική και πνευματική ηγεσία για την αποτυχία της ουμανιστικής παγκοσμιοποίησης.
3. Η διαπαιδαγώγηση στη βάση των υλικών κινήτρων εμποδίζει τη συναισθηματική ολοκλήρωση των παιδιών.
4. Η ανάπτυξη του διαδικτύου άμβλυνε την προκατάληψη απέναντι στο διαφορετικό.
5. Η ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων και αγαθών αυξάνει τη δυνατότητα κέρδους.

03

Αξιολόγηση

< 43 >

Παράδειγμα

ΘΕΜΑ Β2. (μονάδες 10)

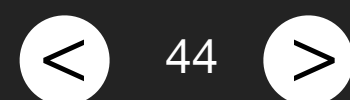
Όπως αναφέρεται στο εισαγωγικό σημείωμα, το κείμενο του F. Savater είναι μία «ανοιχτή επιστολή» προς την υπουργό Παιδείας της Ισπανίας. Να αναφέρετε τρεις κειμενικούς δείκτες που τεκμηριώνουν την κατάταξη αυτή. (μονάδες 6) Για ποιον λόγο, κατά τη γνώμη σας, ο συγγραφέας επέλεξε τον συγκεκριμένο κειμενικό τύπο; (μονάδες 4)

ΘΕΜΑ Β3. (μονάδες 15)

Ποιος είναι ο ισχυρισμός τον οποίο επιχειρεί να αποδείξει F. Savater στη 2η παράγραφο («Θα σας με λίγες λέξεις ... σχεδόν μη αναστρέψιμη υποταγή») του κειμένου του; Με ποιον τρόπο επιχειρεί να πείσει γι' αυτόν;

03

Αξιολόγηση

Παράδειγμα

ΘΕΜΑ Γ. (μονάδες 15)

Ποιο είναι το βασικό ερώτημα που, κατά τη γνώμη σας, τίθεται στη «Σύσκεψη» του Μάριου Χάκκα; (μονάδες 4) Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές σε τρεις κειμενικούς δείκτες. (μονάδες 6) Πώς θα απαντούσατε εσείς στο ερώτημα αυτό; (μονάδες 5) (150 έως 200 λέξεις)

ΘΕΜΑ Δ. (μονάδες 30)

Ο F. Savater γράφει στο κείμενό του: «Τα παιδιά θα έπρεπε να εξοικειώνονται το νωρίτερα δυνατόν με ανταμοιβές σε αυτό τον διαφορετικό τύπο χρυσού, τον πνευματικό, τον πολιτισμένο [...], τον συναισθηματικό ή τον αισθητικό. Και αισθησιακό επίσης». Σε ένα κείμενο επιχειρηματολογίας και οδηγιών (350 έως 400 λέξεις) να καταθέσετε συγκεκριμένες προτάσεις για την υλοποίηση των θέσεων αυτών στο ελληνικό σχολείο. Επιλέξτε ελεύθερα την επικοινωνιακή περίπτωση του κειμένου σας (κειμενικό είδος / τύπος, πομπός, δέκτης, σκοπός).

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!